

RYNEK TYTONIU W POLSCE

MONITOROWANIE I NADZÓR

Produkcja tytoniu odgrywa w Unii Europejskiej znaczącą rolę. Polska należy do grupy pięciu największych producentów tytoniu w UE (obok Włoch, Grecji, Bułgarii i Hiszpanii). W Polsce uprawa tytoniu prowadzona jest głównie w województwach wschodnich i południowych (województwo podlaskie, lubelskie, podkarpackie, małopolskie i świętokrzyskie) w niewielkich obszarowo, rodzinnych gospodarstwach rolnych.

W dniu 15 grudnia 2017 r. weszły w życie przepisy **ustawy z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2216)**, na podstawie których Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) realizuje mechanizm *Monitorowanie i nadzór nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego*. Podstawowym celem mechanizmu jest uszczelnienie obrotu surowcem tytoniowym w Polsce.

KRAJOWY OŚRODEK WSPARCIA ROLNICTWA

W zakresie monitorowania uprawy tytoniu, produkcji i zbytu surowca tytoniowego oraz nadzoru nad tymi procesami m.in.:

- 1) prowadzi rejestr producentów surowca tytoniowego;
- 2) gromadzi dane od producentów surowca tytoniowego;
- 3) gromadzi dane od pośredniczących podmiotów tytoniowych oraz podmiotów reprezentujących przedsiębiorców zagranicznych, o których mowa w art. 9b ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1114, z późn. zm.).

UCZESTNICY MECHANIZMU

- 1) producenci rolni, którzy zamierzają uprawiać tytoń, produkować lub zbywać surowiec tytoniowy,
- 2) producenci rolni produkujący surowiec tytoniowy, prowadzący działalność w zakresie uprawy tytoniu, produkcji lub zbytu surowca tytoniowego,
- 3) producenci rolni, którzy w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2216), tj. w dniu 15 grudnia 2017 r., uprawiali tytoń, produkowali lub zbywali surowiec tytoniowy,
- 4) pośredniczące podmioty tytoniowe oraz podmioty reprezentujące przedsiębiorców zagranicznych, o których mowa w art. 9b ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1114, z późn. zm.).

WPIS DO REJESTRU PRODUCENTÓW SUROWCA TYTONIOWEGO

Warunkiem prowadzenia przez producenta rolnego działalności w zakresie uprawy tytoniu, produkcji lub zbytu surowca tytoniowego jest **wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego**, prowadzonego przez Dyrektora Oddziału Terenowego KOWR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania i adres albo siedzibę i adres producenta rolnego.

Aby uzyskać wpis do rejestru, producent rolny zobowiązany jest złożyć **Wniosek o wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego** do Dyrektora OT KOWR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania i adres albo siedzibę i adres producenta rolnego.

Wniosek o wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego zawiera:

- 1)** imię i nazwisko albo nazwę wnioskodawcy;
- 2)** miejsce zamieszkania i adres albo siedzibę i adres wnioskodawcy;
- 3)** numer producenta rolnego nadany w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności przez ARiMR (EP);
- 4)** numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) producenta rolnego, jeżeli taki numer został nadany, a w przypadku osoby fizycznej – numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL), a jeżeli osoba fizyczna nie posiada numeru PESEL – numer paszportu lub innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 5)** adres lub miejsce położenia magazynu, w przypadku gdy surowiec tytoniowy będzie magazynowany poza terenem gospodarstwa rolnego.

Producent rolny, który zamierza prowadzić działalność w zakresie uprawy tytoniu, produkcji lub zbytu surowca tytoniowego, a nie posiada numeru EP, przed złożeniem *Wniosku o wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego* w KOWR musi wystąpić do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z *Wnioskiem o wpis do rejestru producentów*, w celu uzyskania **numeru EP**.

Producent rolny, który zamierza rozpocząć uprawę tytoniu, produkcję lub zbyć surowca tytoniowego składa *Wniosek o wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego* **przed rozpoczęciem działalności, w każdym dowolnym momencie roku.**

Producent rolny, który złożył *Wniosek o wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego* spełniający wymogi, zostaje wpisany do rejestru producentów surowca tytoniowego na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez Dyrektora OT KOWR.

! OBOWIĄZEK ZGŁOSZENIA ZMIAN

W przypadku zmiany danych zawartych we *Wniosku o wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego* producent surowca tytoniowego jest zobowiązany przekazać do Dyrektora OT KOWR korektę tego dokumentu. Korektę należy złożyć **w terminie 30 dni od dnia zaistnienia zmian.**

i INFORMACJA O PRODUKCJI I ZBYCIU SUROWCA TYTONIOWEGO

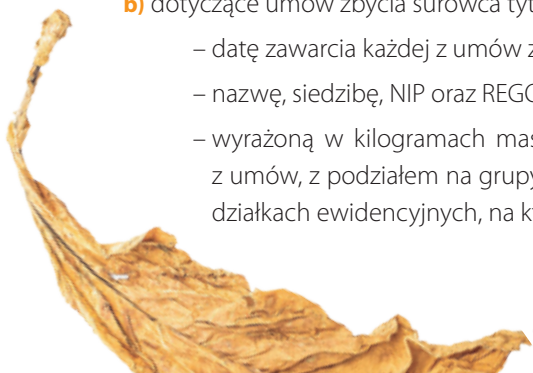
Producent surowca tytoniowego, który otrzymał decyzję o wpisie do rejestru producentów surowca tytoniowego, zobowiązany jest przekazywać *Informację o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego* – **do dnia 15 maja każdego roku** – do Dyrektora OT KOWR, który wydał decyzję w sprawie wpisu do rejestru producentów surowca tytoniowego.

Obowiązek informacyjny dotyczy każdego, kto – będąc producentem surowca tytoniowego – prowadził w danym roku sprawozdawczym działalność objętą wpisem do rejestru producentów surowca tytoniowego.

Informacja o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego zawiera dane:

- 1)** o powierzchni uprawy poszczególnych grup odmian tytoniu w poprzednim roku zbiorów, z podaniem identyfikatorów działek ewidencyjnych, na których był uprawiany tytoń;

- 2) dotyczące zawartych w poprzednim roku zbiorów umów zbycia surowca tytoniowego, w tym:
- a) datę zawarcia każdej z umów zbycia surowca tytoniowego,
 - b) rok uprawy tytoniu, z którego wyprodukowano zbywany surowiec tytoniowy,
 - c) nazwę, siedzibę, numer identyfikacji podatkowej (NIP) oraz numer identyfikacyjny w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON) nabywcy surowca tytoniowego,
 - d) masę surowca tytoniowego objętego każdą z umów, wyrażoną w kilogramach, z podziałem na grupy odmian tytoniu, uzyskanego z upraw na działkach ewidencyjnych;
- 3) o wyrażonej w kilogramach szacunkowej masie wyprodukowanego surowca tytoniowego w poprzednim roku zbiorów, z podziałem na grupy odmian tytoniu;
- 4) o wyrażonej w kilogramach masie surowca tytoniowego dostarczonego nabywcy na podstawie każdej z umów zbycia surowca tytoniowego, z podziałem na grupy odmian tytoniu i lata jego zbiorów;
- 5) o wyrażonym w kilogramach szacunkowym stanie magazynowym surowca tytoniowego na 30 kwietnia roku złożenia tej informacji, z podziałem na grupy odmian tytoniu i lata jego zbiorów;
- 6) o wyrażonej w kilogramach masie surowca tytoniowego zniszczonego od 1 maja roku kalendarzowego poprzedzającego rok złożenia tej informacji do 30 kwietnia roku złożenia informacji;
- 7) dotyczące roku, w którym jest składana ta informacja:
- a) o powierzchni uprawy poszczególnych grup odmian tytoniu, z podaniem identyfikatorów działek ewidencyjnych, na których będzie uprawiany tytoń,
 - b) dotyczące umów zbycia surowca tytoniowego, w tym:
 - datę zawarcia każdej z umów zbycia surowca tytoniowego,
 - nazwę, siedzibę, NIP oraz REGON nabywcy surowca tytoniowego,
 - wyrażoną w kilogramach masę surowca tytoniowego objętego każdą z umów, z podziałem na grupy odmian tytoniu, uzyskanego z upraw na działkach ewidencyjnych, na których będzie uprawiany tytoń.

! OBOWIĄZEK ZGŁOSZENIA ZMIAN

W przypadku zmiany danych zawartych w *Informacji o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego* producent surowca tytoniowego zobowiązany jest przekazać do Dyrektora OT KOWR korektę *tego dokumentu*. Korektę należy złożyć **w terminie 30 dni** od dnia zaistnienia konieczności zmiany danych.

ZAPRZESTANIE UPRAWY TYTONIU / PRODUKCJI SUROWCA TYTONIOWEGO – WNIOSK O WYKRĘŚLENIE

W przypadku gdy producent surowca tytoniowego zaprzestał uprawy tytoniu, zobowiązany jest poinformować o tym fakcie Dyrektora OT KOWR, który wydał decyzję w sprawie wpisu do rejestru producentów surowca tytoniowego, poprzez złożenie *Wniosku o wykreślenie z rejestru producentów surowca tytoniowego*.

Dyrektor OT KOWR wykreśla producenta z rejestru producentów surowca tytoniowego, w drodze decyzji administracyjnej.

Producent surowca tytoniowego, który otrzymał decyzję w sprawie wykreślenia z rejestru producentów surowca tytoniowego, a który nadal posiada surowiec tytoniowy, jest zobowiązany złożyć do Dyrektora OT KOWR, który wydał decyzję w sprawie wykreślenia z rejestru:

- 1)** informację o zawarciu umowy zbycia tego surowca tytoniowego, a następnie informację o jego zbyciu albo
- 2)** informację o zamiarze zniszczenia surowca tytoniowego (w przypadku niezawarcia umowy zbycia lub niedokonania zbycia).

*Informację o zawarciu umowy zbycia surowca tytoniowego oraz Informację o zbyciu surowca tytoniowego należy złożyć **w terminie 30 dni od** odpowiednio: **dnia zawarcia umowy lub od dokonania zbycia surowca tytoniowego**.*

*Informację o zamiarze zniszczenia surowca tytoniowego należy złożyć **w terminie co najmniej 3 dni roboczych przed dokonaniem zniszczenia**.*

Dyrektor OT KOWR, który wydał decyzję w sprawie wykreślenia producenta z rejestru, jest upoważniony do przeprowadzania kontroli producenta do czasu zbycia albo zniszczenia surowca tytoniowego będącego w posiadaniu producenta w dniu wykreślenia z rejestru.

KONTROLE PRODUCENTÓW SUROWCA TYTONIOWEGO

KOWR przeprowadza kontrole u producentów surowca tytoniowego mające na celu potwierdzenie poprawności sporządzenia oraz zgodności ze stanem faktycznym danych zawartych we *Wniosku o wpis do rejestru producentów surowca tytoniowego* oraz w *Informacji o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego*. Każdego roku kontrolą objętych zostanie co najmniej 5% producentów surowca tytoniowego.

SANKCJE I PRZEPISY KARNE

Zniszczenie uprawy tytoniu nastąpi w przypadku, gdy:

1) w wyniku przeprowadzonej kontroli zostanie stwierdzone, że powierzchnia uprawy tytoniu w danym roku zbiorów jest większa co najmniej o 10% od powierzchni zgłoszonej przez producenta surowca tytoniowego w *Informacji o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego*;

2) producent uprawia tytoń bez wpisu do rejestru producentów surowca tytoniowego.

W tych przypadkach Dyrektor właściwego OT KOWR wydaje, w drodze decyzji, nakaz zniszczenia uprawy tytoniu na powierzchni przekraczającej powierzchnię zgłoszoną lub nakaz zniszczenia całej uprawy tytoniu (na koszt prowadzącego uprawę). Decyzja nakazująca zniszczenie uprawy – wydana w przypadku uprawy tytoniu bez wpisu do rejestru – podlega natychmiastowemu wykonaniu.

Wykreślenie z rejestru producentów surowca tytoniowego nastąpi w przypadku, gdy producent nie przekazał w terminie *Informacji o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego* oraz nie poinformował o zaprzestaniu produkcji surowca tytoniowego.

Karze grzywny podlega producent wpisany do rejestru producentów surowca tytoniowego, który – mając obowiązek złożenia w OT KOWR do 15 maja każdego roku rocznej *Informacji o produkcji i zbyciu surowca tytoniowego*:

1) nie złożył tego dokumentu,

2) złożył go po wyznaczonym terminie,

3) złożył dokument niepełny lub niezgodny ze stanem faktycznym.

Karze grzywny nie podlega producent, który:

- 1) w rocznej *Informacji* w części dotyczącej poprzedniego i bieżącego roku zbiorów podał powierzchnię uprawy poszczególnych grup odmian tytoniu, która różni się nie więcej niż o 5% od rzeczywistej powierzchni upraw ustalonej w wyniku kontroli,
- 2) otrzymał, w drodze decyzji, nakaz zniszczenia uprawy tytoniu i wobec którego dokonano tego zniszczenia, w przypadku gdy stwierdzona w wyniku kontroli powierzchnia uprawy tytoniu w danym roku zbiorów jest większa co najmniej o 10% od powierzchni zgłoszonej przez producenta w rocznej *Informacji*.

Postępowania w sprawie wymierzenia kary grzywny prowadzone są na podstawie przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

X ZNISZCZENIE UPRAWY TYTONIU/ SUROWCA TYTONIOWEGO

Zniszczenie uprawy tytoniu

Zniszczenie uprawy tytoniu odbywa się poprzez zaoranie, przekopanie gruntu czy też w inny sposób, który zapewni jej skuteczne zniszczenie.

Niszczanie uprawy tytoniu/surowca tytoniowego odbywa się pod nadzorem osoby upoważnionej przez Dyrektora Generalnego KOWR do wykonywania czynności kontrolnych.

Zniszczenie surowca tytoniowego na wniosek producenta

W przypadku gdy producent surowca tytoniowego zamierza dokonać zniszczenia surowca tytoniowego, zobowiązany jest powiadomić o tym zamiarze Dyrektora OT KOWR, który wydał decyzję w sprawie wpisu do rejestru/wykreślenia z rejestru, co najmniej na 3 dni robocze przed dokonaniem zniszczenia, na formularzu *Informacja o zamiarze zniszczenia surowca tytoniowego*.

SKŁADANIE INFORMACJI O NABYCIU SUROWCA TYTONIOWEGO

Pośredniczący podmiot tytoniowy oraz podmiot reprezentujący przedsiębiorcę zagranicznego, o których mowa w art. 9b ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r., poz. 1114, z późn. zm.), zobowiązani są przekazywać **do 30 czerwca każdego roku kalendarzowego**, do Dyrektora Generalnego KOWR *Informację o nabyciu surowca tytoniowego*.

Informacja zawiera dane o masie suszu tytoniowego, wyrażonej w kilogramach, pochodzącego z poprzedniego roku zbiorów, łącznie oraz z podziałem na grupy odmian tytoniu skupionego od producentów surowca tytoniowego oraz wykaz tych producentów.

i INNE INFORMACJE

Formularze wniosków i informacji można uzyskać:

- w Centrali KOWR (ul. Karolkowa 30, 01-207 Warszawa),
- w Oddziałach Terenowych KOWR,
- poprzez wydruk ze strony internetowej KOWR www.kowr.gov.pl (zakładka: Interwencja/Tytoń/Warunki monitorowania i nadzoru nad uprawą tytoniu oraz produkcją i zbyciem surowca tytoniowego).

Wnioski i informacje należy składać:

- 1) bezpośrednio we właściwym Oddziale Terenowym KOWR lub
- 2) za pośrednictwem polskiej placówki pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe na adres właściwego OT KOWR.

§

AKTY PRAWNE ZWIĄZANE Z DZIAŁANAMI KOWR NA RYNKU TYTONIU

- 1) Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 945).
- 2) Ustawa z dnia 27 października 2017 r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2216).
- 3) Ustawa z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1114, z późn. zm.).
- 4) Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096).
- 5) Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2018 r. poz. 475, z późn. zm.).
- 6) Ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1853).
- 7) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 2017/1185 z dnia 20 kwietnia 2017 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 i (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do przekazywanych Komisji powiadomień o informacjach i dokumentach oraz zmieniające i uchylające niektóre rozporządzenia Komisji (Dz. Urz. UE L 171 z 04.07.2017, str. 113).

Przepisy unijne w Załączniku III, pkt 7 do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 2017/1185 z dnia 20 kwietnia 2017 r. (...) (Dz. Urz. UE L 171 z 04.07.2017, str. 113), określają **5 grup odmian tytoniu**, w podziale na które państwo członkowskie przekazuje informacje do KE, tj.:

grupa I: suszony ogniowo-rurowo: tytoń suszony w piecach o kontrolowanym przepływie powietrza, temperaturze i wilgotności, w szczególności Virginia;

grupa II: suszony powietrzem na jasny: tytoń suszony na powietrzu pod osłoną z uniemożliwieniem fermentacji, w szczególności Burley i Maryland;

grupa III: suszony powietrzem na ciemny: tytoń suszony na powietrzu pod osłoną, pozostawiony do naturalnej fermentacji przed wprowadzeniem do obrotu, w szczególności Badischer Geudertheimer, Fermented Burley, Havana, Mocny Skroniowski, Nostrano del Brenta oraz Puławski;

grupa IV: suszony ogniowo-płomieniowo: tytoń suszony ogniem, w szczególności Kentucky oraz Salento;

grupa V: suszony na słońcu: tytoń suszony na słońcu, zwany również odmianami orientalnymi, w szczególności Basmás, Katerini i Kaba-Koulak.

Broszura ma charakter wyłącznie informacyjny. KOWR zastrzega, iż publikacja ta nie stanowi oferty kierowanej do beneficjentów ani nie jest zobowiązaniem KOWR do działań mogących wynikać z treści broszury. KOWR wyraża zgodę na przedruk materiałów z podaniem źródła.

Oddziały Terenowe KOWR

OT w Białymstoku

ul. Kombatantów 4
15-102 Białystok
(85) 664-31-50
bialystok@kowr.gov.pl

OT w Bydgoszczy

ul. Hetmańska 38
85-039 Bydgoszcz
(52) 525-08-01
bydgoszcz@kowr.gov.pl

OT w Gorzowie Wlkp.

ul. Walczaka 25
66-400 Gorzów Wlkp.
(95) 782-22-99
gorzow@kowr.gov.pl

OT w Kielcach

ul. Piaskowa 18
25-323 Kielce
(41) 343-31-90,
(41) 343-23-93
kielce@kowr.gov.pl

OT w Koszalinie

ul. Partyzantów 15a
75-411 Koszalin
(94) 347-31-00
koszalin@kowr.gov.pl

OT w Krakowie

ul. Mogilska 104
31-546 Kraków
(12) 424-09-40
krakow@kowr.gov.pl

OT w Lublinie

ul. Karłowicza 4
20-027 Lublin
(81) 532-21-12
lublin@kowr.gov.pl

OT w Łodzi

ul. Północna 27/29
91-420 Łódź
(42) 636-53-26
lodz@kowr.gov.pl

OT w Częstochowie

ul. Jana III Sobieskiego 7
42-200 Częstochowa
(32) 218-07-00
mikolow@kowr.gov.pl

OT w Olsztynie

ul. Głowackiego 6
10-448 Olsztyn
(89) 524-88-06
olsztyn@kowr.gov.pl

OT w Opolu

ul. 1 Maja 6
45-068 Opole
(77) 400-09-39
opole@kowr.gov.pl

OT w Poznaniu

ul. Fredry 12
61-701 Poznań
(61) 856-06-01
poznan@kowr.gov.pl

OT w Pruszczu Gdańskim

ul. Powstańców Warszawy 28
83-000 Pruszcz Gdański
(58) 300-48-41, (58) 302-34-51
pruszcz.gdanski@kowr.gov.pl

OT w Rzeszowie

ul. Asnyka 7
35-001 Rzeszów
(17) 853-78-00
rzeszow@kowr.gov.pl

OT w Szczecinie

ul. Matejki 6B
71-615 Szczecin
(91) 814-42-00
szczecin@kowr.gov.pl

OT w Warszawie

plac Bankowy 2
00-095 Warszawa
(22) 635-10-00
warszawa@kowr.gov.pl

OT we Wrocławiu

ul. Mińska 60
54-610 Wrocław
(71) 356-39-19
wroclaw@kowr.gov.pl

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

UL. KARŁKOWA 30
01-207 WARSZAWA
WWW.KOWR.GOV.PL

ISBN 978-83-66255-09-8

